

ПРОБЛЕМИ НОРМАТИВНОГО ЗАКРІПЛЕННЯ КАРАНОСТІ НЕЗАКІНЧЕНОГО ЗЛОЧИНУ

СЕГЕДІ Тімеа Йосипівна - студентка юридичного факультету Київського національного університету імені Тараса Шевченка

УДК 343.236+343.241

Стаття посвячена вопросам юридической природы формализованных правил назначения наказания за неоконченное преступление. Автор указывает на их взаимосвязь с юридическим составом преступления и независимость от дискреционных полномочий суда. Предлагает признать их таковыми, которые устанавливают наказуемость деяния на нормативном уровне.

Ключові слова: караність діяння, покарання, призначення покарання, формалізація, незакінчений злочин.

Визначення конкретної міри покарання особі за вчинений нею злочин є одним із основних питань при ухваленні вироку. При призначенні покарання йдеться про індивідуально-піднормативний тип правового регулювання, який надає суду значну свободу у виборі конкретної міри покарання конкретній особі. Нерідко трапляється призначення надто м'якого чи засуворого покарання, яке не здатне забезпечити виправлення особи і попередити вчинення нових злочинів ним. Саме тому активно обговорюються питання обмеження суддівського свавілля шляхом установлення більш жорстких рамок, за які закон не дозволяє виходити. Однак при їх передбаченні необхідно дотримуватися вимог якості кримінального закону, що на сьогодні є досить проблематичним явищем.

Проблемам нормативного регулювання та формалізації призначення покарання присвячено роботи О. П. Гороха, І. І. Дави-

дович, О. О. Дудорова, К. П. Задої, П. С. Матишевського, А. А. Музики, В. О. Навроцького, О. С. Пироженка, В. В. Полтавець, Ю. А. Пономаренка, Т. В. Сахарук, В. І. Тютюгіна, О. В. Ус, М. І. Хавронюка, С. Д. Шапченка, А. М. Яценка та інших. При цьому деякі вчені ідею формалізації відкидають [1, с.200], оскільки: «Жодна норма права не здатна охопити всіх численних обставин, які мають визначати застосування кримінального закону» [2, с. 177], і надати таким чином суду простір для індивідуалізації покарання. Інші ж відстоюють протилежну думку: «У сучасних умовах правозастосування необхідним є... знаходження розумного оптимального співвідношення формальних і дискреційних засад при введенні певних обмежень» [3, с. 214-215]. При цьому основними тенденціями такої формалізації є розробка категорій пом'якшуючих і обтяжуючих обставин при призначенні покарання, критеріїв оцінки ступеня тяжкості злочину та особи винного, а також формалізація правил для звуження чи розширення меж призначуваного покарання.

Законодавець з приводу формалізованих правил для обчислення міри покарання висловлюється позитивно з часу прийняття Кримінального кодексу 2001 року (далі – КК), адже у його первинній редакції уже містилась норма про призначення покарання особі, яка вчинила злочин, передбачений ч.2 ст. 43 КК України, виконуючи спеціальне завдання з попередження чи розкриття діяльності організованої групи чи злочин-

ної організації (далі – спецзавдання). Надалі Законом України від 15 квітня 2008 року № 270-VI «Про внесення змін до Кримінального та Кримінально-процесуального кодексів України щодо гуманізації кримінальної відповідальності» з'являються три нові «формалізовані правила» – за вчинення готування до злочину (ч. 2 ст. 68 КК), замаху на злочин (ч. 3 ст. 68 КК) та за наявності обставин, що пом'якшують покарання (ст. 69-1 КК). Нарешті Закон України від 15 листопада 2011 року № 4025- VI «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо гуманізації відповідальності за правопорушення у сфері господарської діяльності» додає до частини першої статті 69 КК ще одне «правило з дробом» про пом'якшення покарання за злочин, за який передбачено як основне покарання штраф у розмірі понад 3 тис. НМДГ, до показника $\frac{3}{4}$ від мінімального розміру штрафу у санкції.

Проте норми ч. 3 ст. 43, ч. 2,3 ст. 68, ч. 1 ст. 69, ст. 69-1 КК не можна розглядати як зразкове втілення оптимального поєднання індивідуалізації та формалізації при призначенні покарання, адже проблемне як саме формулювання закону (наприклад, для ч. 2,3 ст. 68 КК не зазначено прямо, що йдеться про основне покарання¹), так і «взаємодія» відповідних правил із санкціями статей (частин статей) Особливої частини КК (наприклад, нерідко утворюються абсолютно визначені санкції²), з іншими правилами призначення покарання (наприклад, колізія норм ч. 1 ст. 53 із ч. 1 ст. 69 та ст.69-1 КК), та між собою. Саме неузгодженість відповідних формалізованих правил призначення покарання між собою пропонуємо розглянути детальніше, а також спробуємо

знайти оптимальний шлях вирішення цієї проблеми на нормативному рівні.

У спеціалізованій літературі склалась більш-менш стала думка про те, що норми ч. 3 ст. 43, ч. 2,3 ст. 68, ч. 1 ст. 69, ст. 69-1 КК є спеціальними засадами (правилами) призначення покарання, які обмежують дискреційні повноваження суду при індивідуалізації покарання [4, с. 122; 5, с. 96]. Однак саме за такої природи відповідних приписів виникає проблема співвідношення одних формалізованих правил пом'якшення покарання з іншими, зокрема, коли є підстави застосувати кілька із них чи навіть усі. Наприклад, неповнолітня особа вчинила незакінчений замах на умисне вбивство за обтяжуючих обставин (групою осіб за попередньою змовою), при цьому потерпілому фактично заподіяно тяжке тілесне ушкодження. Судом встановлено, що особа виконувала спецзавдання, щиро розкаялась та активно сприяла розкриттю злочину та добровільно усунула заподіяну шкоду. За таких обставин є всі підстави пом'якшити покарання за допомогою норм ч. 3 ст. 43, ч. 3 ст. 68, ст. 69-1 КК. Проте чи можна застосувати їх послідовно і призначити таким чином покарання у виді позбавлення волі на строк 2 роки 6 місяців?³ На жаль, з цього приводу єдність у спеціалізованій літературі не досягнута: одні науковці відповідають на таке запитання позитивно [6, с.236, 796; 7, с. 867], на противагу їм інші зауважують, що можливо застосувати у кінцевому підсумку лише одну норму [8, с. 196; 9, с. 7-8; 5, с. 99]. На нашу думку, слід підтримати останніх, адже у кожному з таких правил йдеться про «трансформацію» санкції статті (частини статті) Особливої час-

¹ Теоретично можливі випадки, коли додаткове покарання є таким же суворим або навіть суворішим за відповідне основне покарання з огляду на перелік ст. 51 КК (наприклад, основне покарання – штраф, а додаткове – позбавлення права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю).

² Йдеться про випадки, коли після застосування формалізованого правила (ч. 3 ст. 43, ч. 2-3 ст. 68 КК) отримана нова верхня межа дорівнює нижній межі покарання, що передбачено цією санкцією. Негативність альтернативно-визначених санкцій очевидна, оскільки вони виключають можливість індивідуалізації судом покарання.

³ Санкція ч. 2 ст. 115 КК передбачає покарання у виді позбавлення волі на строк від 10 до 15 років та довічне позбавлення волі. При цьому, згідно ч. 3 ст. 43 КК довічне позбавлення волі застосовувати не можна. За вказівкою абз.2 п.6-1ППВСУ «Про практику призначення судами кримінального покарання» від 24.10.2003 р. №7 формалізовані правила до останнього не застосовуються, а тому їх слід обчислювати від позбавлення волі на певний строк. Відраховавши $\frac{2}{3}$ (ч. 3 ст. 68 КК) від 15 років, отримуємо 10 років позбавлення волі. Половина (ч. 3 ст. 43) від такого покарання – 5 років позбавлення волі, а чверть відповідно – 2 роки 6 місяців позбавлення волі.

тини КК⁴. Тому, якщо формалізовані правила передбачають різні правові наслідки, то слід обирати найбільш сприятливий з них для особи, а якщо передбачають однакові наслідки (наприклад, ч. 3 ст. 43 та ч. 2 ст. 68; ч. 3 ст. 68 і ст. 69-1 КК), то перевагу повинна мати та, застосування якої за будь-яких обставин не залежить від дискреційних повноважень суду [5, с. 99]. І.І.Давидович такі правила пропонує для подолання конкуренції між ч. 3 ст. 43, ч. 2,3 ст. 68, ст. 69-1 КК. На нашу думку, вони повинні бути застосовані і при конкуренції ч. 2,3 ст. 68 із ч. 1 ст. 69 (у частині пом'якшення покарання за штраф понад 3 тисячі неоподаткованих мінімумів доходів громадян (далі – НМДГ)). Ніби не піддається сумніву, що на підставі ч. 1 ст. 69 КК особі можна призначити ще більш м'яке покарання, ніж це передбачено ч. 2,3 ст. 68 КК, а тому якщо суд вважає за потрібне, то може призначити таке покарання. Проте у силу неузгодженості формалізованих правил із санкціями статей (частин статей) Особливої частини КК можуть виникнути випадки, коли суд частково позбавлений таких дискреційних повноважень⁵. Суть проблеми зводиться до того, що один «дріб» стосується максимальної межі відповідного виду покарання, а інший – мінімальної. При цьому інтервал між відповідними межами санкції статті (частини статті)

часто замалий, а тому одержаний показник верхньої межі може встановлювати менш суворе покарання, ніж нижньої межі. Так, при кваліфікації вчиненого за ч. 1 ст. 14, ч. 4 - ст. 232-1 КК (санкція встановлює штраф від 8 до 10 тис. НМДГ) обчислений показник – 6 тис. НМДГ ($\frac{3}{4}$ від нижньої межі) буде вищим за 5 тис. НМДГ ($\frac{1}{2}$ за верхню межу). Тобто особі можна призначити більш м'яке покарання згідно ч. 2 ст. 68, аніж на підставі ч. 1 ст. 69 КК. Це відповідно означає, що ч. 1 ст. 69 КК не може бути застосована, адже формалізовані правила встановлюють різні наслідки, а отже перевагу має норма, згідно якої наслідки більш сприятливі для особи, – ч. 2 ст. 68 КК. Теоретично також можливо, що одержані показники від нижньої та верхньої межі співпадуть. Наприклад, певна санкція встановлює основне покарання у виді штрафу від 4 до 6 тисяч НМДГ. У цьому разі $\frac{3}{4}$ від 4 (3 тисяч НМДГ) і $\frac{1}{2}$ від 6 (3 тисяч НМДГ) встановлюють однаковий розмір покарання. Тобто з огляду на ч. 2 ст. 68 КК більше 3 тисяч НМДГ штрафу неможливо призначити. З іншого боку на підставі ч. 1 ст. 69 КК можливо призначити лише більш суворе чи рівносудове покарання – менше 4 тисяч НМДГ, однак не більш м'яке – до 3 тисяч НМДГ включно. Якщо суд обирає при цьому найбільш сприятливий для особи варіант, то може призначити з використанням ч. 1 ст. 69 такий же розмір основного покарання у вигляді штрафу, як при застосуванні ч. 2 ст. 68 КК. Така конкуренція повинна вирішуватись на користь норми, яка не залежить від дискреційних повноважень, тобто суд повинен у вирокі послатись лише на ч. 2,3 ст. 68 КК.

Отже, положення ч. 2,3 ст. 68 КК у будь-якому разі мають пріоритет над іншими формалізованими правилами через те, що не залежать від дискреційних повноважень суду. Вони не прив'язані до певних «стандартних» індивідуальних показників суспільної небезпечності злочину – ступеня тяжкості вчиненого, особи винного, обставин, що пом'якшують та обтяжують покарання (ч. 1 ст. 69, ст. 69-1), чи то до такої специфічної обставини вчиненого злочину як виконання «спецзавдання» (ч. 3 ст. 43). Значення має лише стадія вчиненого злочину, тобто мож-

⁴ У ч. 3 ст. 43 КК використано формулювання «покарання, передбаченого законом за цей злочин» на противагу прямиї відсилці ч. 2-3 ст. 68, ч. 1 ст. 69, ст. 69-1 КК до санкції. Однак К.П.Задоя вважає, що у такому разі під таким зворотом законодавець розуміє максимальний строк позбавлення волі у відповідній санкції статті (частини статті) Особливої частини КК України, а не якийсь інший показник (наприклад, дві третини від максимального строку позбавлення волі у відповідній санкції статті (частини статті) Особливої частини КК України) [9, с. 7-8].

⁵ Така ситуація за чинним законом виникає при призначенні покарання за готування до злочину, за який передбачено покарання у виді штрафу понад 3 тисячі НМДГ, за наявності кількох пом'якшуючих обставин (та ін. умов згідно ч. 1 ст. 69 КК). Проте за подальшого «примноження» «правил з дробами» при призначенні покарання (наприклад, як часто пропонується у літературі, за зниження у пропорціях, встановлених ч. 2,3 ст. 68 КК нижньої межі найбільш суворого виду основного покарання) коло таких випадків може значно розширяться.

лівість (обов'язок) використати відповідні правила очевидна вже у момент визнання особи винуватою у вчиненні певного злочину (тобто, коли суд зазначає остаточну кримінально-правову кваліфікацію у вирокі).

У спеціалізованій літературі загальноприйнято, що при використанні ч.2,3 ст.68 КК йдеться саме про пом'якшення покарання [5, с. 96-97; 7, с.867; 12, с.42-43]⁶. Такий субінститут вважається ефективним засобом для індивідуалізації міри покарання особі, аби досягти цілей, передбачених ч. 2 -ст. 65 КК. Тобто обрання судом того чи іншого виду пом'якшення покарання повинно залежати від конкретних обставин злочину чи характеристик особи винного, які не вплинули на кваліфікацію. При цьому законодавець може пропонувати орієнтири для всебічного врахування таких обставин злочину – обтяжуючі, пом'якшуючі обставини, а також конкретизацію їх впливу на призначуване покарання. Норми ч.2,3 ст. 68 КК не є втіленням врахування конкретних особливостей вчинення злочину та особи, що його скоїла, орієнтирів для оцінки впливу таких показників на призначуване покарання також не закріплюють.

Вочевидь, це і має на увазі Ю.С.Гуменюк, коли зазначає: «Насправді йдеться не про пом'якшення, а про правила трансформації типових меж караності відповідного закінченого злочину у типові межі караності незакінченого злочину» [13, с. 125]. Проте з його висновком повністю погодитися не можна. Як відзначає К.П.Задоя, у цьому разі мова йде про «призначення покарання» (у назві ст. 68 КК вжито саме таке формулювання), а отже норми ч. 2,3 ст. 68 не змінюють нормативний зміст караності діяння, а є орієнтирами при її «трансформації» в міру покарання [10, с. 29]. Тобто лише у силу однозначної законодавчої вказівки норми ч. 2, 3 ст. 68 КК є підставами пом'якшення покарання.

⁶ На думку С.В. Сахнюка, пом'якшення покарання – це один із напрямків кримінально-правової політики України, який полягає у діяльності судових органів, що спрямована на індивідуалізацію покарання шляхом зменшення його тяжкості, визначеної кримінально-правовою санкцією або вирокі суду, на підставі норм, передбачених кримінальним законом [11, с.4].

Іншої думки дотримується І.І.Давидович. Науковець вважає, що приписи ч. 2,3 ст.68 КК є одночасно підставою для пом'якшення покарання та нормами, що «визначають межі караності готування до злочину і замаху на злочин» [5, с.97].

К.П. Задоя визначив зміст категорії «караність діяння(злочину)» як коло видів покарання та їх показників (строк, розмір та ін.), що можуть бути призначені особі за вчинене нею діяння [10, с. 26]. При цьому кожен юридичний склад злочину має «свою караність», що встановлюється державою з огляду на порушення певної кримінально-правової заборони таким діянням у поєднанні з іншими обставинами.

Із цього випливає, що вжите у ч. 3 ст. 43 КК формулювання «покарання, передбаченого законом за цей злочин» відсилає не до санкції статті (частини статті) Особливої частини КК, а до караності діяння⁷.

Караність діяння конструюється законодавцем з огляду на набір ознак, що враховуються при кримінально-правовій кваліфікації вчиненого. Відзначимо, що стадія злочину завжди має такий вплив, адже у разі скоєння готування до злочину чи замаху на нього основною складовою загальної структури (внутрішньої будови) юридичного складу злочину, як зазначає С.Д.Шапченко, стають приписи відповідно ч. 1 ст. 14, ч. 2, 3 ст. 15 КК [14, с.5-6]. Отже, правила ч.2,3 ст. 68 КК прив'язані, як зазначає К.П.Задоя, до таких обставин, що не виходять за межі юридичного складу злочину [10, с.29].

Крім цього, К.П.Задоя вказує на те, що «фіксація» караності діяння може набувати характеру нормативної конструкції, зокрема, коли взаємодіє санкція статті (частини статті) Особливої частини зі спеціалізованими положеннями Загальної частини КК, і орієнтуватись необхідно саме на такий «продукт» взаємодії при застосуванні правил призначення покарання, тобто при пе-

⁷ Ототожнювати караність діяння з санкцією статті (частини статті) Особливої частини КК поспішно, адже на останнє також можуть вплинути положення уже нечинного кримінального закону та приписи Загальної частини КК (зокрема ч. 2 ст. 59 КК та норми про мінімальну межу відповідного виду покарання) [10, с. 27-28].

ретворенні караності діяння у конкретну міру покарання. З огляду на таке, якби на сьогодні ч.2,3 ст. 68 КК визначали караність діяння, то без будь-якого сумніву можна було б ці норми та припис ч. 3 ст.43 застосувати послідовно. Проте таке вирішення ситуації І.І. Давидович не допускає з огляду на конкуренцію відповідних норм, що ми підтримуємо. З цього випливає, що одні і ті ж норми-приписи Загальної частини КК не можуть описувати і караність діяння, і призначення покарання. Проте саме залежність правил ч.2,3 ст. 68 КК від юридичного складу злочину, а точніше основної складової його структури (положень Загальної частини КК) при вчиненні незакінченого злочину – приписів ч. 1 ст. 14, ч.2,3 ст. 15 КК, – дозволяє стверджувати, що вони мають розглядатися як такі, що визначають караність діяння.

Вважаємо, що для досягнення більшої узгодженості приписів різних розділів Загальної частини КК необхідно у Розділі XI передбачати саме ті норми, що регулюють призначення покарання. Положення ч.2,3 ст. 68 КК можна вважати такими лише у силу їх розміщення у цьому розділі та за відповідною назвою статті. Однак з огляду на вищезазначене ці приписи слід визнати такими, що визначають караність діяння, а тому варто їх перенести в інший розділ Загальної частини КК. Розділ III закріплює поняття злочину, а також деякі кримінально-правові наслідки його вчинення, теж містить єдину (крім ст.68) вказівку на незакінчений злочин у КК. Оскільки караність діяння є кримінально-правовим наслідком злочину, то саме у цьому розділі слід розмістити відповідні приписи, доповнивши відповідним чином ст. 14-15 КК. На відміну від цього, інші правила (ч.1 ст. 69, ст. 69 КК) повинні залишатись підставами пом'якшення покарання, адже передбачають використання критеріїв індивідуалізації покарання. При цьому, якщо їх обчислювати і надалі, орієнтуючись на санкцію статті (частини статті) Особливої частини КК, то вищезазначені неузгодженості аналізованих формалізованих правил призначення покарання фактично не вирішуються, тим паче, що по суті норма ч. 3 ст. 43 КК уже відсилає до ка-

раності діяння, хоча це також варто уточнити відповідним чином.

Визнання правил ч.2,3 ст. 68 КК на нормативному рівні такими, що описують караність діяння, вирішить серед іншого і певні неузгодженості формалізованих правил із санкціями статей (частин статей) Особливої частини КК. Вище йшлося про деякі, однак відмітимо ще одну. Навряд чи можна вважати принаймні справедливим призначене покарання за незакінчений замах на згвалтування, при якому потерпілій заподіяно умисне тяжке тілесне ушкодження, що спричинило смерть⁸. Ураховуючи положення ч. 3 ст. 68 КК, суд зобов'язаний призначити такій особі 10 років позбавлення волі. При цьому санкція ч. 2 ст.121 (позбавлення волі від 7 до 10 років) є рівносуворою⁹, тобто особі, що вчинила тяжке тілесне ушкодження, що спричинило смерть, і особі, яка при цьому намагалась ще й згвалтувати потерпілу, може бути призначено однакове покарання. Якби ж при цьому положення ч.3 ст. 68 впливало на караність, то конкуренція частини і цілого вирішувалась би інакше – дії кваліфікувались би за сукупністю¹⁰. Тому, крім віднесення правил ч.2,3 ст. 68 КК до караності діяння, необхідно переосмислити і деякі рекомендації Пленуму Верховного Суду України.

У результаті дослідження видається доцільним вдосконалити кримінальний закон. Оскільки положення формалізованих правил призначення покарання за незакінчений злочин тісно пов'язані з юридичним складом злочину, а з іншого боку, не закріплюють характерних для індивідуа-

⁸ Згідно з абз. 1 п. 12 ППВСУ «Про судову практику у справах про злочини проти статевої свободи та статевої недоторканості особи» від 30.05.2008 №5 у таких випадках йдеться про особливо тяжкі наслідки, а тому дії суб'єкта кваліфікуються лише за ч. 4 ст.152 чи ч. 3 ст. 153КК (санкція у обох випадках передбачає покарання у виді обваллення волі на строк від 10 до 15 років).

⁹ Аналогічна ситуація виникає при замаху на вимагання із заподіянням УТТУ за ч. 4 ст. 189, (2/3 від 12 = 8), ч. 3 ст. 308, ч. 3 ст. 312, ч. 3 ст. 313 та при замаху на викрадення транспортного засобу із заподіянням УТТУ за ч. 3 ст. 289 КК.

¹⁰ У такому разі можливі межі остаточного покарання згідно з ч. 2 ст. 70 – від 10 до 15 років позбавлення волі.

лізації покарання критеріїв їх оцінки, то варто їх визнати такими, що описують караність діяння, на нормативному рівні. Інші ж формалізовані правила для узгодження з вищезазначеним повинні обчислюватись, орієнтуючись на караність діяння. Зокрема:

1) ч. 2 та 3 ст. 68 КК необхідно виключити;

2) доповнити ст.14 частиною третьою такого змісту: «3. Караність готування до злочину обмежується половиною максимального строку або розміру найбільш суворого виду основного покарання, передбаченого санкцією статті (частини статті) Особливої частини цього Кодексу»;

3) доповнити ст. 15 частиною четвертою такого змісту: «4. Караність замаху на злочин обмежується двома третинами максимального строку або розміру найбільш суворого виду основного покарання, передбаченого санкцією статті (частини статті) Особливої частини цього Кодексу»;

4) у частині третій статті 43 слова «законом за цей злочин» замінити на «караністю діяння»;

5) у частині першій статті 69 слова «в санкції статті (санкції частини статті) Особливої частини цього Кодексу» замінити на «караністю діяння», слова «не встановленого караністю діяння за цей злочин» виключити;

6) у частині першій статті 69-1 слова «відповідною санкцією статті (санкцією частини статті) Особливої частини цього Кодексу» замінити на «караністю діяння».

Крім цього, необхідно переосмислити деякі орієнтири, висловлені у постановках Пленуму ВСУ з приводу вирішення конкуренції частини і цілого. Така потреба викликана попередніми рекомендаціями, адже у цьому разі утвориться нова нормативна конструкція, що визначатиме караність діяння. Відповідно, межі можливого покарання стануть більш вузькими, ніж при вчиненні закінченого злочину. А тому правило про необхідність врахування при вирішенні конкуренції частини і цілого змісту санкції статті (частини статті) Особливої частини КК не може у кожному випадку вказувати на те, чи охоплює один склад злочину інший, тим паче, що структура юридичного складу злочину при вчиненні незакінченого злочину також не обмежується положеннями Особливої частини КК. Зокрема, на нашу думку, слід застерегти більш однозначно для судів, що при вирішенні конкуренції частини і цілого треба орієнтуватися не на санкцію статті (частини статті), а на караність діяння як на поняття більш комплексне. А тому вважаємо, що слід при переосмисленні відповідних положень ППВСУ 04.06.2010 №7 «Про практику застосування судами кримінального законодавства про повторність, сукупність і рецидив злочинів та їх правові наслідки», зокрема пункту 11, а також при постановленні аналогічних орієнтирів щодо вирішення конкуренції конкретних кримінально-правових норм Особливої частини КК взяти до уваги такі рекомендації. Наприклад, положення, розміщене наразі в абзаці 1 п.12 ППВСУ «Про судову практику у справах про злочини проти статевої свободи та статевої недоторканості особи» від 30.05.2008 №5, можна переосмислити у новій постанові з цього питання таким чином: «Таке діяння кваліфікується за частиною четвертою статті 152 або частиною третьою статті 153 КК за цією кваліфікуючою ознакою і додатковою кваліфікацією за частиною другою статті 121 КК не потребує, крім випадків вчинення замаху на ці злочини».

Література

1. Полтавець В. В. Загальні засади призначення покарання за кримінальним законодавством України: моногр. / В. В. Полтавець. – Луганськ: РВВ ЛАВС, 2005. – 240 с.

2. Музика А. А., Горох О. П. Інститут призначення покарання: поняття і загальна характеристика / А. А. Музика, О. П. Горох. – Право України. – 2011. – № 9. – с. 174-183.

3. Туляков В. О. Призначення покарання / В. О. Туляков, А. С. Макаренко. // Вісник Асоціації кримінального права України. – 2013. – №1. – С. 208–226.

4. Дудоров О. О. Спеціальні засади призначення покарання / О. О. Дудоров. // Слово Національної школи суддів України. – 2012. – №1. – С. 121–135.

5. Давидович І. І. Особливості призначення покарання за незакінчений злочин за наявності інших підстав для пом'якшення

АНОТАЦІЯ

Стаття присвячена питанням юридичної природи формалізованих правил призначення покарання за незакінчений злочин. Автор вказує на їх взаємозв'язок із юридичним складом злочину та незалежність від дискреційних повноважень суду. Пропонує визнати їх такими, що встановлюють караність діяння, на нормативному рівні.

SUMMARY

The article is devoted to the questions of legal nature of formalized rules of punishment infliction for the inchoate offense. The author shows the tie between the legal components of crime and independence from the discretionary powers of court. The author proposes to admit them as determining the punishability of act on the regulatory level.

покарання/ І.І.Давидович. – Бюлетень Міністерства юстиції України. – 2013. – №5 – с. 94-103

6. Кримінальний кодекс України : наук.-практич. коментар [Текст] / Ю. В. Баулін, В. І. Борисов, С. Б. Гавриш та ін. ; за заг. ред. В. В. Сташиса, В. Я. Тація. Вид. четверте, доповн. – Х. : ТОВ «Одіссей», 2008. – 1208 с.

7. Кримінальне право. Загальна частина : підруч. [Текст] / За ред. А. С. Беницького, В. С. Гуславського, О. О. Дудорова, Б. Г. Розовського. – К. : Істина, 2011. – 1112 с.

8. Науково-практичний коментар до Кримінального кодексу України : у 2-х т. – К. : Алерта ; КНТ ; Центр учбової літератури, 2009. – Т. 1 [Текст] / П. П. Андрушко, Т. М. Арсенюк, О. Ф. Бантишев та ін. ; за заг. ред. П. П. Андрушка, В. Г. Гончаренка, Є. В. Фесенка. – 964 с.

9. Задоя К. П. Проблема вибору кримінально-правової норми: її зміст та прояви : наукова брошура України [Текст] / К. П. Задоя. – К., 2010. – 20 с.

10. Задоя К. П. Юридична природа караності діяння на кримінальним правом України / К. П. Задоя. // Науковий вісник

Ужгородського національного університету. Серія право. – 2013. – №23. Ч.1. Т. 3 – С.25–30.

11. Сахнюк С.В. Теоретичні та практичні аспекти пом'якшення покарання за кримінальним законодавством України [Текст]: автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.08 / С.В.Сахнюк ; НАН України, Інститут держави і права ім. В.М.Корецького. – К., 2001. – 19 с.

12. Тютюгін. В. І., Ус. О. В. Призначення покарання за незакінчений злочин та за злочин, вчинений у співучасті / В. І. Тютюгін, О. В. Ус. – Питання боротьби зі злочинністю : збірник наукових праць / ред. Л. В. Дорош. – Х., 2010. – Вип.19. – с. 35-47

13. Гуменюк Ю. С. Регламентация формалізованих правил призначення покарання за незакінчений злочин у контексті його правової природи/ Ю.С.Гуменюк. – Бюлетень Міністерства Юстиції України. – 2013. – №8 (130), – с. 122-129.

14. Шапченко С.Д. Склад злочину і кваліфікація злочину (Конспект з курсу «Кримінальне право України. Загальна частина», Тема 5)/С.Д.Шапченко [Рукопис]. – К, 2013. – 11. с.